

AKATALPA

Mart 2023 - Sayı 279

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Yeprem TÜRK

Hüseyin PEKER

UYU

Asıldaki koku yok
Asıldaki öfke
Asıldaki renk
Korkunç bir âlem

Eşyanın yüzünde rahatlık kabahat gibi
Ben değilim kendime huzur teknesi

Uyu içimdeki kutsal çıkış uyu
Solacak mısın daha mecazında baharın?
Şifa uyu

Ölünce çıkarmış uygarlığın izleri insandan
Ölmeyi diledim bu yüzden bazen
Uyu

Oysa uygarlık dışı bir sağanağa
Yakalanmak isterdim ben sırlısıklam
Yani içim öyle doğa
Öyle başka

Bir esrar dikip iğne iplik
Ayrı bir hikâyem olduğu için Allah'a inanan bana
Değildi ruhuma uygarlığın seyri
Gururun izi

Görmüştüm bir kere kendimden kendimi
Hilkatin içinde kütür kütür
Hani yaban erikleri olur
Yerinden emer talihini
Haklılığı ışıl ışıl üstünde
Toprağının taşının gönlüyle

Gündüz gibi açmak istedi bendeki doğa
Bir üçüncü dünya neşesiyle
Ve uygarlıktan plaka almamış iller kadar dağsı
Öyle değişik öyle başka
Serinlik üstüme gecemin finali seherden esme
Ben dünyanın ruhuyum, merhaba
Deyip
Yaratılıştaki güzel eli kavramak istedim sadece
...

Eserken aşağılarda
çayır çimen
güzel halifenin rüzgârı da

DEP-REM

o an uçtum çiçek baskılarından
ocaklar sönecek dedim, pencereler çuvala
sele altı yemeklerine tünel kazmış
biri olarak sur dışına çıkmak istedim

aklını kırbaçla, oyunda ölmek zor
bardağa dök, içmediğin suyu
ağzında kalan son lokmayla göç et
dik dur, bölünmesin bileklerin
uykuda yakalandık yedi uyurlara
kabukların kırılması kolay
kırmızı çatılar üzerine düştüğünde
kiremitleri say, ala çuval içine biriktir
yüz ifademi kaydet kaya tırmanışında

ütünün yaktığı, bıçağın kestiği yerdeyim
zıt kumaş renkleriyle alaca elbiselerim
dip ürküntü topuk deliklerimden
kimse yok mu? kan revan içinde kalmış büyüklerim

kiminin soluğunda yırtık var
kimimizde toz toprak, susuz taş
anneler oğullarını kovmuş bu cepheden
babalara saldırmak ateşle oynamak sayılır
iyi davran onlara, kardeşler doğum sancısı
eşler tenini iplik ediyor böyle günde
gök gürültüsünü örttüler üstüme
su çekiyoruz, bardak kovalıyoruz
köprüler ortadan ikiye bölünür, güvenmek olmaz

hayatı yavaşlat toprak altında
kuşların biçimini unut, kaç karış kaldı gökyüzünde?
ismin kahramanlar listesine yazılın
büyük resmini göremiyorsun dersem kanma

Necati Albayrak, Hüseyin Alemdar, Adnan Algın, Serap Aslı Araklı, Fatma Aras, Mehmet Şirin Aydemir, Cansu Aydın, Kemal Bayrakçı, Tahir Musa Ceylan, Fikret Çelik, Fuat Çiftçi, Filiz Kalkışım Çolak, Ramis Dara, Muzaffer Develi, Mehmet Dönmez, Tuğrul Ediz, Mustafa Emre, Orhan Emre, Barış Erdoğan, Emre Erol, Gökhan Ertekin, Seval Esaslı, Gülsüm Işıldar, Barbaros İrdelmen, Ayfer Karakaş, Levent Karataş, Dilaver Korkmaz, Ferziye Küçük, Salih Mercanoğlu, Serkan Mertcan, Hızır İrfan Önder, Hüseyin Peker, Deniz Sarıtop, Muharrem Sönmez, Can Taşan, İbrahim Tığ, Mehmet Akif Tutumlu, Yeprem Türk, Fesih Vural, Ümit Yıldırım, Rıdvan Yıldız, Ahmet Yılmaz, İsmail Güney Yılmaz, Reha Yünlül, Seçkin Zengin.

ZİYA OSMAN SABA VE “NEFES ALMAK” ŞİİRİ

Ramis DARA

1928’de bir grup arkadaşıyla (Sabri Esat Siyavuşgil, Yaşar Nabi Nayır, Vasfî Mahir Kocatürk, Cevdet Kudret, Muammer Lütfü Bahşi, Kenan Hulusî Koray) kurdukları Yedi Meşaleciler topluluğu içinde yer alan Ziya Osman Saba (1910-1957), Türk şiirinin hiçbir zaman önlere gelmeyen, ama edebiyat çevrelerince hiç de unutulmayan, göz ardı edilmeyen bir şairi. Denebilirse, ikinci kemanların en önde gelenlerinden.

Kültürel açıdan tanıdığım şairler arasında kişiliğine en çok imrendiğim. Biraz karamsar olan ilk şiirlerinden sonra yaşama sevincini yücelten, alçakgönüllü bir derviş, bir dünya peygamberi gibi yaşayıp yazan biri.

Uzun yıllar en yakın arkadaşı Cahit Sıtkı Tarancı’nın (1910-1956) biraz gölgesinde kalmış gibidir; ama günümüzde genel kitle arasında değilse bile, şairler ve iyi şiir okurları arasında Saba’nın yeri Tarancı’nın arkasında değil artık.

Şairimizin en çok üzerinde durulan şiirlerinden biri, “Misakımillî Sokağı No. 37”.

Necati Cumalı’nın en sevdiği şiiri, “Bu Vakitsiz Giden Yaz”.

Mehmet Kaplan “Düşümde” şiirini mercek altına almaya çalıştığı yazısında birkaç başka şiiri alıntılıyıp bunlar arasından “Beyaz Ev”i, “Türkçede yazılmış en güzel saadet şiirlerinden biri” olarak niteler.

Ben de burada önce “Misakımillî Sokağı No. 37” şiirini okumak istedim, ama sonra onun üzerinde çok söz söylendiğini düşünerek, kendimle akran (doğduğum yıl olan 1953’te yazılmış) “Nefes Almak” şiirinde karar kıldım.

Uyak düzeni tam uymasa da “terza rima” (“örüşük uyak”) çağrışımlı: üçlüklerle yazılmış bir şiir, “Nefes Almak”.

(En ünlüsü, bazı kaynaklara göre ilki-başlatıcısı, Dante’nin *İlahî Komedya*’sı olan İtalyanların, üçlüklerden oluşma ve özel kafiye düzenli bir şiir biçimi, terza rima. Bu şiiri terza rima değil, ama Ziya Osman Saba, özellikle kitaplarına almadığı şiirleri hesaba katıldığında Türkçede en çok terza rima biçimli şiir yazan şairlerin başında gelir.

Ancak şairimiz terza rimalarının tamamına yakını, o sırada Hece şiirine karşı gelişen Serbest şiir akımının rüzgârıyla, kitabına almaz, sonelerinin de bazılarını almaz. Oysa bunların çoğu genç yaşta yazılmış sağlam şiirlerdir.

Bu arada Sabahattin Kudret Aksal’ın, şairimizin başarılı olduğu ölçülü uyaklı şiirden vazgeçmesinin ona yarar getirmediği, ölçü ve uyağın ondaki “taşkın duyarlılığı” frenlediği, bu olmayınca ortaya “gevşek örgülü bir şiir” çıktığı saptamasını ilginç ve değerli bulduğumu söylemek istiyorum. Şairimiz, Hece şiirini büsbütün boşlamasaydı şiirimizde daha önlere yer alabilirdi gibi geliyor şimdi bana da.

Saba’nın ev içi (ve) küçük mutluluklara yönelik şiirini, hemen sonrasında Behçet Necatigil (1916-1979) biraz daha geliştirecektir.)

Bu uzun parantezin ardından konuya dönersek, şairin, *Sebil ve Güvercinler* (sonraları *Geçen Zaman*’ın içine alınarak yayımlanır), *Geçen Zaman* (1947) kitaplarının

ardından son şiir kitabına, ölmeden verdiği ad da, “*Nefes Almak*” ve bu son kitap onun isteğiyle ölümünün hemen ardından yayımlanır (1957).

Araştırmacılar şairin bu şiiri, biraz da, 1953’te geçirdiği ilk kalp krizinin etkisiyle yazdığını belirtmekte.

Ancak, “nefes almak” söyleyişi, onun şiirinin yaşama sevinci ana temalı karakterine de çok uygundur.

“Nefes almak” bileşik fiilinin yanı sıra, ya da öncesinde, şairin, sesi ve çağrıştırdıkları itibarıyla belli ki “nefes” sözcüğüne özel bir tutkusu vardır. Pek çok şiirinde bu sözcüğü severek kullanır. Onun kitaplarına almadığı 1927-29 yıllarında yazılmış ilk dönem şiirlerinde –hızlı bir taramayla– bu sözcüğün geçtiği dizeler:

“*Yine kiskanç bir nefes içimde dönerek der:*” (s. 170),

“*Nefesin fısıldadı: Bu yolda bekleme gel!*” (s. 180),

“*Niçin yine her nefes hep seni ediyor yâd?*” (s. 181),

“*Uykulayan günlerin nefesleriyle titrer*” (s. 184),

“*Nefesimi tukayan simsiyah bir el gibi,*” (s. 185),

“*Son yarasa hıçkırıldı son kalan nefesiyle.*” (s. 187).

“*Uyumak, asırlarca hiç nefessiz uyumak.*” (“Sone” adlı şiir, toplu şiirler *Cümlemiz*’de de bulunmuyor; Bilge Yüksel’in “Ziya Osman Saba ve Dergilerde Saklı Kalmış Şiirleri” yazısında yer alıyor.)

Üzerinde duracağımız “Nefes Almak” şiiri dışında, “nefes” sözcüğü, şairin kitaplarındaki şiirlerinde de yer alır. Bunları kitaplardaki sıralamaya göre değil, yazıldıkları yıllara göre alıyorum aşağıya:

“*Yeni bir nefes gibi sessizlik göğsümdedir*” (1930, s. 64),

“*Ah, sade nefes almak, göğsüme dolan bu haz!*” (1936, s. 73),

“*Bir şey bilmiyorum... Nefes almaktayım yalnız.*” (1940, s. 18),

“*Artık nefes almayı bırakıp gideceğiz...*” (1941, s. 37),

“*Sen, her gece nefesi nefesime karışmış,*” (1945, s. 89),

“*Beceriksiz nefes alışları duyulur.*” (1946, s. 90).

“Nefes Almak”ı yazdıktan sonraki, ömrünün son 3-4 yılındaysa, şair artık şiirlerinde bu sözcüğe yer vermez.

Nefes almak...

Bu bileşik fiilden daha önemli bir fiil var mıdır dilimizde?

Yaşamak denilecek belki. Nefes almak derken kastedilen anlamlardan biri de bu zaten.

Üç-dört dakika boyunca nefes almadan yaşanamıyor, ölünyorsa, nefes almanın yaşamak anlamına gelmesinden daha doğal ne olabilir? Ama bu fiilin diğer anlamlarının tanım ve betimlemeleri de var bu şiirde. Diyelim; fark ederek, hissederek, bütün duyularını doğaya, evrene, insana açarak yaşamak:

“*Nefes almak, içten içe, derin derin,*

Taze, ılık, serin,

Duymak havayı bağrında.”

...

“*Koklar gibi maviliği, rüzgârı oper gibi,*

Ananın sütünü emer gibi,

Kana kana, doya doya...”

...

“*Sürahide, ıslıl ıslıl, içilecek su.*

Deniz kokusu, toprak kokusu, çiçek kokusu.

Yüzüme vuran ışıık, kulağıma gelen ses.”

Garip akımı (1940-1950) sonrasının yalın süssüz sanatsız şiir anlayışına akraba bir alanda yazılan bu şiirdeki maviliğin koklanması, rüzgârın öpülmesi az buz imgeler değil bana göre.

TARİHSE

Gökkuşağının altından geçtim bilemezdim ki rengârenk
Arap kıızıydım bakardım damları düz çiğ ki çığlık kaygandı

Çoban çocuk ölüleri kurt sürüleri cici mici camları kir
Ormana güz düşerken dil hangi yaprak örtebilir şehirdi yas

Bilmez miydim evler basılır ah aya bakardım uyurken toprak
Çamurundan akılmazdı paslıydı su çok tane darmadağınık

Şaşakalırken harflerim kurşunî gök uçurtmalar kuyruktu kül
Hangisiydi geçmiştim ben gökten kuşak meğer ki giz

Geçtimdi de bildimdi de bildiremedim
Çünkü çok ölümdü dilsiz

Beş duyunun; görme, koklama, işitme, tat alma, dokunma duyularını sağlayan göz, burun, kulak, dil ve deri organlarının devrede olduğunu görüyoruz burada. Burunla algılanan koklamaya tanınan ayrıcalık da, nefes almayı, temiz havayı, oksijeni içimize çekmeyi öncelikle burunun sağlamasından kaynaklanıyor olmalı.

Ve şiirdeki ikilemeler: “İçten içe”, “derin derin”, “kana kana”, “doya doya”, “ışıl ışıl”. Bu ikilemeler, internetteki “Yaşama Sevdası” yazısında Kibele Şebnem Yıldırım’ın da dikkat çektiği üzere, şiiri biraz daha yakından hissedilir, algılanır, somut, yaşamcıl kıyor.

Bu şiir, Orhan Veli - Oktay Rifat - Melih Cevdet üçlüsünün kurduğu Garip’ten; düzenli uyağa yaslanmasının yanı sıra, ironi içermemesi, tam tersine lirizme yakınlığıyla da ayrılıyor.

Şehirde ya da kırlarda, gökyüzünün altında-ufukların karşısında, sabah ya da akşam, sevgiliyle ya da eşle, çoluk çocukla ya da değil, bütün sevilenlerle, herkesle ve her şeyle yaşanan hayat, alıp verilen her nefes birbirinden kutsal: Uzmanların söylediğine göre dakikada 20 dolayında, çok zaman farkında bile olmadan, alıp verdiğimiz nefes...

Ziya Osman Saba’nın, kitabına ad da olan bu “Nefes Almak” şiirini, sanki daha önce hiç okumamışım gibi, ‘nefes almak hazinedir, dünyada rahat nefes alıyorsak başka ne isteyebiliriz ki’ diyordum, son yıllarda bir şeylerden yakınan tanıdıklarına.

Böyle diyeceğime bundan böyle onların ellerine okumaları için bu şiiri, ya da şairin toplu şiirler kitabını tutuşturmalıyım belki de. *Geçen Zaman*’da 87, *Nefes Almak*’ta 47, kitaplarına girmemiş 18+5, böylece toplam 157 şiiri...

Sayfa numaraları Ziya Osman Saba’nın kitaplarına girmeyen bazı şiirleriyle ikinci baskıya alınmamış şiirlerinin de yer aldığı “Bütün Şiirleri” üst başlıklı *Cümlemiz* kitabından.

Pİ

kısa şiir
sipsidir

sözden ince
sesten keskince

pi’dir
yinelemez kendini
noktayı da aynı ölçer
kâinatı da

anne eteğidir
altında ısıtır
yüzlerce hikâyeyi

kısa şiir
hayat mesafesidir

Gökhan ERTEKİN

AY IŞIĞI KALABALIĞI

hiç ölmeyecek akşamları sayarken
duraklarda babam kekik biçerdi
o da kadife bir kadının yokluğundan

mahzende saklanan kırmızı kurdeleli yalnızlıklar
sesinde katmerli cinayet
sonrası çıplaklığı sulayan uzun suskunluk

o vakitlerde içtik sütünü kasabaların
puslu sokakların tütün kokusunda
iki satırlık pencereler mapuslara bakardı
güzün arapçasıydı yağmurlu omuzlar
hep ıslanıyordu kindar göğüsleri yangının

akarken çizdiğimiz düşün kanaması
hoyrat atların hiç gitmediği ay ışığı kalabalığı
denizlere girerdi kutsallığı papatyaların

Çıkıyor!

Akatalpa Seçkisi - Ocak 2000’den 2023’e 223 Şair

Haz. Naci Bahtiyar
(Ramis Dara’nın Önsözüyle)

Klaros Yayınları

Çıkıyor!

Kış Geçer
Divan şiirinden günümüze 33 şairin şiirleri üzerine
incelemeye dayalı eleştirel denemeler.

Ramis Dara
Klaros Yayınları

*Gerçeğe benzeyen henüz
sanat kimliği kazanmamıştır.*

Her sanat bir orman, sanatçı yaprak bolluğu.

Dönüp bakma isteği duyuyorum, bu istek onlarca kez görme isteğine dönüşüyor. Oysa sıradan bir tabloda bu duygu yaşanmaz. Bir gün Beyoğlu'nda Nuri İyem'in "Türkmen Kadın" tablosuna rastladım. Bu adam annemi görmüş olmalı, komşularını tanıyor olmalı, dedim. Dışarı çıktım, birkaç adım, geri döndüm. Akşama kadar Türkmen Kadın'a baktım. Sıradan bir modelden ruhumun derinliklerine inen bir tablo... Van Gogh istediği kadar, "İyi bir tablo yapmak için zeki bir model gerekiyor." desin. Sanatçının modelleri belleğine naksettikleridir.

Aynı duyguyu Cevat Dereli'nin "Tohum Ekenler"inde de yaşadım. Sadece anılarımı depreştirmiş olamazdı bu tablolar, bulmacamdaki eksik kutucukları da dolduruyordu. Kapıdan çıkarken iki damla yaş bıraktım, görmediler. Uluorta ağlayamazdım. Göz yaşları ıssızlığın tohumlarıdır. Buldunuz mu, sağanak sağanak serpin gitsin. Hele renklerin orta yerinde dünyaya gelmişseniz katlanacaksınız. Benzeri durumu kulağıma çalınan türkülerde de yaşamışumdur. 60'ların "Hastane Önünde İncir Ağacı" türküsü... Muzaffer Akgün. Akgün radyoda söyledi, ben salkım salkım dağıldım: "Hastane önünde incir ağacı, annem ağacı/ Doktor bulamadı bana ilacı, annem ilacı/ Baştabip geliyor zehirden acı, annem acı/ Garip kaldım yüreğime dert oldu, annem dert oldu/ Ellerin vatani bana yurt oldu, annem yurt oldu."

Bir kez daha çal deme şansım olsaydı, sonsuza kadar sürdürürdüm bu isteğimi. Sıradan bir müzik parçasında kulak, kapılarını kolay kolay açmaz.

Beyoğlu'na çıkamaz oldum. Sergiler bitmiş, türküler çalınmaz olmuştur. Belki Sait Faik'in insan yüzlerinden bir demet kalmıştır diyerek çıktım. Bir sanat galerisinin vitrininde bir heykel adeta nefes alıp veriyordu. Kime aitti, hemen kestiremedim. Vitrine burnumu dayamış, heykelle konuşuyordum. Donmuş taştan ne beklenir? Göz kırıyor, içeri davet ediyor; ama ben tereddüt ediyorum. Girmiyorum. Çekingenliğim üstümde. Heykellerle dertleştiğim çok olmuştur. Hele nefes alıp verdiğini yüzünüzde hissederseniz. Bir heykel nefes alıp veriyorsa hakiki sanat eseridir. Dokunmak, bir ruha sahip olup olmadığını öğrenmek istemek onu çoktan sanatın zirvesine taşımıştır. Bir an heykelle yer değiştirdim. Hâlâ o vitrindeyim.

Düнде kaldım. Başışla beni ey bugün!

Sizi bilmem, ben artık di'li geçmiş zamanla bugün arasına sıkışmış bir zaman diliminde dolaşıyorum. 80'lerde Milliyet Sanat'ın "resim" ve "heykel" bölümlerinde gezinirken rastlamıştım Komet'e. Bilmezdim o zamanlar komet'in "kuyruklu yıldız" anlamına geldiğini. Sonraları sanatçıları renklendirip göğsüme astım. Ölenleri Aşıyan'a defnettim ki her Boğaz turunda Yahya Kemal'i, Tanpınar'ı, Fikret'i selamlayayım. Nerden bilebilirdim Dino'nun dostu Komet'in de aynı yere defnedileceğini. Oğuz Atay da olsun isterdim, onu Edirnekapı'ya defnettiler. "Pipolu Otoportresi"yle ünlenmiş Avni Lifij'i ise Pierre Loti tepesine. Yol düşürüp mezarlarına gidemedim. Varsa yoksa Aşıyan. Aşıyan'ı sık sık ziyaret etmem yadırganmış ki -sanki ütöpik bir ülkedeymişim gibi- altmışından sonra mezarlıklar müdürlüğü önerildi. Belediyeden

DERİ

Kayıp sıyrılıp belimden yılan gibi dalgalansa elimde
İsterim yırtırsın havayı şaklasın yüzümde
İki derinin şaşırtıcı karşılaşması bunlar
Biri şimdi ölmüş biri öyleyken devam etmiş ölümden

Kıvrım kıvrım üstüne, sanki Foucault
Kendimde görmemişim kıvrımı öncesinde
Örtü toplanmış, gideceğini biliyor artık
Ben hep derim, "en derin bilge deridir" diye

Sonsuzluk, sonlu alanda iş göremeyenin mekânı
Yeryüzüdür beden, sonluyla örtünen, sona gelince ölünen
Sonsuza da sona da göz hariç insanlar hep hep derisinden değer
Olsa misal onlar kanatları yanarak uçan jetler dahi leylekler

O yokken soğuk ısıyor, sarılmak işkence oluyor, ihtiyarız
Bulutların kızılı olmuştuz yüzülüp ve karası ölüp
İhtiyarlar gençken deri deriye değdi ikimiz olduk
İçimiz deri altına hâlâ bir çocukluğun sığıdığı boşluk

affımı istedim. Israrlara boyun eğmeyince sürüldüm. Sürgünüm dediysem süfli bir yaşama teğet sürgünlük değil. Benimki gönül sürgünlüğü... Biraz Paris, çokça Cihangir. Sanatın içine tükürüldüğü bir coğrafyada yaşamak ıstırap veriyor, bu nedenle istirahatgâhım Moliere'inki gibi ıssız bir köşede yer alsın.

Devreye düşler girerse mekân mekân gezinilir. Az gittim uz gittim, kendimi -kolumda Dostoyevski- Moskova içlerinde buldum. Üşümüşüm. Sıcak bir yuva bulunca ben kaldım, Dostoyevski St. Petersburg'a hareket etti. Çok zaman geçmedi, öldüğü haberini aldım. Soğuk bir Petersburg sabahı Dostoyevski'nin mezarı başında dua ettim. Mezardaki Yuhanna'dan alıntı dikkatimi çekti: "Doğrusu ve doğrusu size derim. Buğday tanesi yere düşüp ölmezse, o yalnız kalır fakat ölürse çok mahsul verir."

Büyükleğin mezarı sadeliğiyle büyüktür. Tolstoy'un mezarı için de bir betim yapsam Dostoyevski izin vermez, çünkü, "Her kıyas küçültür." der.

Şimdi Komet'i düşünüyorum. Hangisi uyanınca hangisini ziyarete gidecek? Osman Hamdi bekliyordur onları, Faik İzer bekliyordur.

İşıklarda uyu Komet. Işıklarda uyuyun renklerin ve sözcüklerin ustaları.

Sanat(çı), sınırdan sonrasındır.

Büyük fotoğrafçıların çitası göz hizasından başlar. Bir bakarsınız çitanın irtifası bizi iki boy yutmuştur. Büyük romanlarda bu, derinliktedir. Dostoyevski'nin ve Zweig'in romanlarındaki derinlik her okuyuşumda beni yutmuştur. Bin sayfalık biyografisinden (Dostoyevski-Joseph Frank) sonra bunu daha iyi anladım.

İzzet Keribar'ı yakından tanımam, aksine fotoğraflarıyla daha yakından tanırım. Çoğu çalışmalarında bulutlarına uzanırırım, derelerine balık tutmaya inerim, ağaçlarına tırmanırım. Bir fotoğrafının ön çalışmasını tahmin ediyorum. Bu nedenle doğayı sanat yapıtına dönüştürürken gerçeklikten çıkar. Sanat oradadır. Sartre gibi söylersem, "Sanat yapıtı bir gerçekdışlıktır"

Serap Aslı ARAKLI

ÖLÜM UYKUSU

Deprem çocuklarına

Seni bir evin merdiven boşluğunda
annenin saçları avucunda bulmuşlar
ömrünün yaşam sesi bina yıkılışı
annenle bağımı hiç tanımadığım eller çözdü
bebeğim senin adın enkaz!

Maraş'tan bir haber geldi saatin gecesinde
senin ağlamaktan başka kimin var
Kerbelâ'da Hüseyin susuz
yerin yedi kat altında sen
küçüğüm senin adın enkaz!

Petrus ve Pavlus'un taş avlusu
alır mı hiç içimin kavurucu yangını
babam gençliğinin ilk nefesinde
postalına ilmeği İskenderun'da atmış
oğlum senin adın enkaz!

600 konut Antakya girişinde yıkılır
enkaz altında çıkan defterlerimden
yazdığım aşk şiirleri bulunur
sevmek ayıp mı peki ölmek...
kızım senin adın enkaz!

Diyarbakir ilk kızımın siyah şehri
Mardin kapıda emziren annelere ayran ikramı
bir şehir önce kalelerinden yıkılır
insan en çok anadilinden vurulur
umut senin adın Hevi!

Yaşamak en çok herkes uyurken acıtıyor canımı
kalbimin duvarlarına kan değil can pompalansa
bütün çocukların enkazda ellerini tutsam, kalsam!

Madenler, 19 Şubat 2023

İbrahim TİĞ

NAZCA

-Naz'a-

mızrak zamana sığmıyor
toplamaya çalışıyorum odamdaki
dağınık arzularımı

kalbine gömüldüm
kuşlarını yok sayarak çocukların

suyun akışı özeti özgürlüğün
dil im sütlü incirin biriken yatağımız
gece fısıltısı, biraz da nar
tanrı başka korkuyla sınısın
nasılsa tamir ediyoruz gövdemizi
geceye düşüyor terimiz

Fatma ARAS

YÜREKLER FAY HARİTASI

Omuzları kale duvarı,
bir baba ağlarsa göğün tavanı çöker
hüznümü tara anne...

Mavilik sıyrılıyor göklerin yüreğinden.

Evrenin son gecesi
'Hatay'a ağlasam Malatya küser'
Antep'e ağlasam Antakya küser
Maraş yorgun, Diyarbakır uykusuz
hangi kente hangi dille ağlasam
yetimlik serpiliyor çocukların yüzüne
biz bir kalbi kaçta bölsek.

Gaz olmuşum çakmakta, ölüme düzene sövgü...

Gözyaşından başka sözü olmayan, onca kent
hiçlendi gün doğumu
duvar sağır, kapı kör, pencereler umutsuz
yıldızlar savaşıyor, yıldızlar karışıyor
ay şaşkın, dünya şaşkın...

Korkumuz var geç kalmanın korkusu.

8 Şubat 2023

Mehmet Akif TUTUMLU

SAYIKLAMALAR

çekip gitsem,
yollar
kalbini açar mı bana?

çıkıp gelsen,
solmaz mı
kelimeler?

çevirsem küreyi
yeniden,
ama hani o hayaller?

nefes nefese
yazsam,
anlam kıvıldar mı yerinden?

ne zaman annemi özlesem,
bir koşu,
liman

söyleyin n'olur gemi nerede?

YAZINI YAZINCA VIII

Ümit YILDIRIM

Edebiyat ve Yaşam

20. yüzyılın başında iki dünya savaşı yaşayan Avrupa aydını, yakın zamanda bütün değer yargılarını temize çekti. Eski dünyanın bütün kutsallarıyla çetin bir hesaplaşmadan sonra toplumların ve sistemlerin ikiyüzlülüğünü, boşunalığını, yalanını açık etti.

Sonrasında bir çılgılık: Tanrı öldü! Deleuze'ye göre Tanrı'nın ölümünün sonuçları:

- 1.Dünyanın yıkımı
- 2.Öznenin çözülmesi
- 3.Bedenin dağılması
- 4.Siyasetin minörleşmesi
- 5.Dilin kekeleymesi

Deleuze, *Kritik ve Klinik*'te yaratıcı çalışmanın özelliklerini şöyle belirler:

1.Bir Dünya Yaratmak: Tekillikler ve olaylar. Eski dünyanın yıkımı. Anlamda çatalanmalar, kaotik evren, kozmos, portmanto kelimeler.

2.Yeni Duyum (Duygulam, algılam) blokları oluşturmak (Öznenin çözülmesi).

Kaptan Ahab ile Moby Dick karşılaştıklarında ayırt edilemez bölge oluşur. Taklit, mimesis, sempati değildir bu. Ahab gerçekten balinalaşmaz ama iki tarafın dışında bir oluş gerçekleşir. Algılam duygu paketi; duygulam, hissi yaşayanların ötesine geçen oluşlardır. G. Samsa gerçekten böceğe dönüşmez. W. Benjamin'in Gestapo tarafından kovalanışı tam bir böcekleşme hikâyesidir metaforik açıdan.

Sanat virtüel duygulanımları aktüelleştirmez, onlara "bir beden, bir yaşam, bir evren" verir. Duygulam, bir karakterin duygulanmalarının ötesinde olması gibi, algılam da karakterin bir manzara karşısındaki algılarının ötesindedir. Algılam: Karakterler manzaraya karışıp bizzat duyu bileşiklerinin parçası olurlar: çöl, kasaba, saat, böcek...

3.Yeni Varoluş Kipleri (Yeğlilikler ve oluşlar) Üretmek (Bedenin dağılması).

İyi (sağlıklı) yaşam oluşturmak, karşılaştığı engellere göre kendini dönüştürebilen, yaşama gücünü hep artıran, her daim yeni yaşam olanakları açan, bereketli ve yükselten bir varoluş biçimi (kipi); yaşamı, onu hapseden şeyden kurtarıp yaşamı kişisel ötesinde bir şey yapma çabası. Organsız beden (yumurta).

Hezeyan kişinin kendi egosunu çeşitli tarihsel figürlerle özdeşleştirilmesi değil, organsız beden (yumurta) üzerinde katedilen yeğlilik eşiklerinin özel adlarla özdeşleştirilmesidir. Bütün edebî çalışmalar hezeyan açısından klinik olarak incelenebilir (Rimbaud, *Cehennemde Bir Mevsim*).

4.Bir Halk Oluşturmak (Söz Edimleri ve Fabülasyon).

Yazarlar egolarıyla yazmadıkları gibi mevcut bir halk adına da yazmazlar. Sanatçılar ancak bir halkı çağırabilirler. Fabülasyon halkın ve sanatın ortak bir fonksiyonudur. Azınlıkların kaçış çizgileri.

5.Dilde Yeni Kompozisyonlar, Üslup ve Söz Dizimi İcat Etmek (Dilin kekeleymesi).

Üslup, büyük yazarlarda her zaman bir yaşam üslubudur. Varoluş biçimi bir yaşam üslubudur. Varoluş, biçimi icat etmektir. Yazar, minör oluşu (İktidar dili majördür) yazıya geçirir, dilde bir kekeleyme başlatır (Yersizyurtsuz). Boğazımı birtakım imkânsızlıkların sıkmadığı sanatçı yaratıcı değildir (Majör dilin minör kullanımı). Dilin minör kullanımı

sesbilimsel, sözdizimsel, gramatik ya da anlambilimsel herhangi bir değişkeni alıp semantik olmayan, uygunsuz, sözdizimine riayet etmeyen, gramere aykırı ve bütün dili varyasyona uğratan bir kullanımı gerektirir. Üslup modülasyondur. Edebiyat gaye değil süreçtir.

Biraz İronik Biraz Distopik Roman: Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Ütopya herkesin içinde mutlu olduğu bir siteme karşılık gelir. Eğer ütopyik bir dünyanın içinde bu düzenden hoşnut olmayan biri varsa bu sistem bizim için artık ütopya değildir. Distopik kavramı işte bu gerçekliğin altını çizer.

Düşündüklerimizle yapıp ettiklerimizin paradoksal sonucu: ironi. İçsel bir eleştirinin hiçbir zaman eyleme dönüşmeyen durumu. Böylece ironist kendini olduğundan farklı gösterir. Takiye ile ilişkili değil bu durum. Ironist, dayatılan gerçeklikten hoşnut değildir, hatta alabildiğine rahatsızdır. Diğer hoşnutsuzlar gibi dilini ya da bedenini kullanmaz bir eylem için. O ne Siham-ı Kaza sahibi bir heccavdır ne de dağları mesken tutan Dadaloğlu. Öyleyse nedir ironist? Kendisi ile dayatılan arasında sıkışıp kalan bir külyutmazdır. Olumsuzladığı bir hayatın çöküşünü hazırlayan eylemsizliktir. Özlediği bir hayata doğru sessiz bir yürüyüştür.

Saat bir allegoridir. Zamanı, çağını gösterir. Saatler (simülasyon) de bilindiği gibi ayar ister. Cumhuriyet Dönemi, saatlerin yani insanların yeniden ayar edildiği bir dönemdir. Bu saatleri ayar eden enstitüler (simülâtör) vardır. Bütün resmi kurum ve kuruluşlar bu görevi üstlenir. Ayar edilmiş saatler (kişiler/simulakırlar) diğer saatleri (kişileri) ayar ederler. Çoğu kişiler, zamanını gösteren, verili gerçeğe ayarlanmış saatlerdir. Bunların içsel bir sorunları yoktur. Tam bir otomasyonla uyum içindedirler. Sorgu kabul etmezler. Zaman bu zaman, saat bu saattir, derler. Ve bunlar başka saatleri ayarlamak için bitip tükenmek bilmez bir iştiha ile çalışırlar. İlkokul, lise, üniversite, bütün resmi daireler, tapu, muhtarlık, askeriye, basın-yayın... Oysa ironist tam da bu noktada kendisinin gösterdiği zamanın yanlış olduğunu bilir de saatini yeniden ayarlamaz, topluma ters düşmez. Çünkü zamana ve mekâna ayarlanmamış saat yanlış bir saattir ve bedeli ağırdır. Hayri İrdal tam da burada ironik bir metafor olarak durur karşımızda. Ayarlanmamış ve ayarlanamamış saatler içinde ayarlı gibi duran ancak gerçek zamanın kendi gösterdiği zaman olmadığını bilmenin paradoksuyla ironik bir saat olarak vardır Hayri İrdal. Görüldüğü gibidir ancak aslında görünmediği kişidir. Öz'le fenemomen arasındaki çelişkidir beslenir. ...

Bu bir ironi. Bu ironiyi besleyen Türkiye'nin sizoid kişilik yapısı: Laik-antilaik, sağcı-solcu, faşist-komünist, alevi-sünni, Türk-Kürt, modern-feodal, demokrat-cumhuriyetçi... İç içe geçmiş tabakalar içinde yaşıyoruz. Sınıflar arası çizgiler belli değil. Özgürlükçü bir aydın hiç olmayacak yerde feodal çizgilerden oluşan bir karikatüre dönüşüyor hemen. Bir komünist daha konuşurken -henüz eyleme geçmemişken- faşist olabiliyor. Üniversite hocası bir simülakr, görünmek istediği imge. Üniversitede profesör yok, simülakr var. Üniversite bir simülâtördür. Sadece üniversite mi? Türkiye bir simülasyondur.

Ramiz gerçeği yaşayan ve yaşatmak için çalışan bir simulakır'dır. Ramiz gibiler doğru yaşadıklarını düşünürler, kendilerinden ve yaşadıklarından hiç şüphe etmezler, dolayısıyla kendilerine ve yaşamlarına yönelik eleştirel tavırları yoktur. Çoğunluğa göre kendilerini ayarlayan, ötekini de çoğunluğa uydurmaya çalışan bu kişiler ajandır. Tıpkı İvan İlyiç gibi.

-İvan İlyiç öldü.

-Biz de...

Cansu AYDIN

BOŞVERMİŞLİĞİN ŞİDDETİ

Çünkü zaman ben'im, yaralı
yım.

Nilgün Marmara

7.8
öylesine büyük şiddetle
bomba olup infilak ederken
o ölümcül boşvermişlik,
neyi ima ediyor kalbini hep kırarak
haksız yere cezalandırdığımız zaman?
âh! bir karadeliğin yuttuğu
pırıltılı sözcüklerin tortularıyla?
bu kötücül enerji neyin birikimi?

7.6
kırılmış kalemler,
parçalanmış mürekkep hokkaları
ve içi çılgin notalarla yazılı
sayfalar ölüsü müzik kitabı...
perişan bir suskunluk içinde şimdi

Gülsüm İŞILDAR

SAÇLARIMA TAKILAN SORULAR

Üstü örtük cümlelerin sillesini yemiş kalbim
Saçlarıma takılan soruların iğreti
Dallarına tüneyen kararsızlığımın
Yer değiştiren harflerini
Dil bekçisi dişleriyle sökerken,
Senin toprağında çiçek açmanın
İmkansız olduğunu bilir çünkü
Eksik gülümlü çocuklar
Kendi uzaklığında özgürdür...

Sözün kırbacında şaklayan öfkem
Dağları ayağa kaldırsa da,
Kalbimin okunu çıkarıp operim ve
Tanrı atlarını mahmuzladığında
Gök gürültüsünü andıran gülümsemesi
Denizin eteklerini saran kıyıları okşayarak
Büyülü sesleriyle dünyaya uzanırken
Yaşamın pençelerinin kaçınılmaz olduğunu
Fısıldar güz çökmüş ellerime...

Uyuyan geceyi sarsar rüyalarım,
Alacakaranlıkta buz kesmiş bir elin
Dizginlerinden boşalan sabahı ve
Kayaya oyduğum yalnızlığı
Uyandıran güneş, sazlığını
Durgun sularına çizer yüzümü
Çocuklar sesimde koşabilsin diye...

Fuat ÇİFTÇİ

II. YENİ'DE NEŞET ERTAŞ TÜRKÜSÜ

sisin uyukladığı boz kısraklardı unutulmak,
sabrı unutmuş şeylerle hafifliyor çıplaklığım;
oynaşan dikenlerde kartal, karga ve kuğu;
aydınlık: çopur oğlan/ sürgüyü doğrar sevişme...

ufalanan amaçlardan mırıltı ayaklanma, çay
bardağından ıssızlığın ölçüsü kusurlu köpük;
zarafet tehdidinde yapılmış şamatalar evi,
deliliğin sessizlik ve söylev olduğu *arp teli*...

ölüler hurdası: Deniz, Leyla, Neşe ve Cansu,
yarasalarla konuşan çakallar abartılı, yılgın...
yangını tartışmıyor *yar* gölgesi taşıyan ırmak;
karşıt boşluklarda kuzgun, haşerattan serseri!

masumiyet bilgelik taşımaz, balçıkta evlerdi,
Piramit Hiltonları; şıprıdayan serçe balkonları.
tepedeki sarmaşık, çamlar, tavan arası örümcek;
Baudelaire ve Rimbaud dökülmeyen kasıklar...

kırılmış, birleşmiş babalardan kederlerin kuşağı,
şiir mühendislerine ağır kurşunlardır *İlhan Berk!*

Barbaros İRDELMEN

GELECEĞE BAKIŞ

Babalarımızın mirası
Satmakla bitmez
Beşikten beri zenginiz biz

Ama yarınlar öyle mi?

Gelecek
Boş ve karanlık görünüyor
Yaşam, amaçsız bir yol sanki
Umursamazlığımız utanç verici

Yıllardır içimizdeki sesi
Göğsümüzdeki gömüyü
Aç gözlülük ve sabırla sakladık
En yakınlarımızdan bile gizledik

İçimizde kalansa şimdi
Yıllardır ağlayıp duran ve aksileşen
Alaya alınmış tutkuların güvensizliği
Solup gidiyoruz kavgaya bile girmeden...

İstanbul, 13 02 2023

İHSAN ÜREN'İN 'MİLENYUM HAİKULARI' VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Necati ALBAYRAK

İhsan Üren'in 'Milenyum Haikuları'nda 5-7-5 biçimli hece ölçüsü yok, diğer haiku ölçüleri ise neredeyse tam... Neredeyse tam, çünkü tastamam bir haiku kitabı sanırım yok!

(Yine aynı fıkra geliyor aklıma... Sattığınız tüm kitapları okudunuz mu diye soran müşteriye kitapçının yanıtı -üç aşağı beş yukarı- "Eczacıya tüm şurupları içip içmediğini, satış konusu her bir hapı yutup yutmadığını sormaktan farklı değil sorunuz." Çocukluk günlerimde anlamlı bulduğum bu fikranın milenyum çağında geçer akçeliği -benim için de- gerçekte yok. Salt geçmişe vefa mı ya da çok az fıkra okumuşluğumun zayıf bir yansıması mı bu anımsayış, bilemiyorum. Bildiğim, bir kısım haiku kitaplarını henüz kitaplığıma kazandıramamış olmam... Haiku okumalarımında paydamda -pek çok okur gibi öncelik ve yoğunlukla- sezgi yeteneğimin yer edinmesinden dolayı, 'sanırım' sözcüğünü kullanmış olmamın sanırım sakıncası da yok!)

Kitabın 'Milenyum Haikuları' bölümünde

'Kitaplar vardır;

yüzünüze,

Renkleri buluştur.' (s. 41) denmiş. Yüzüme -en çok-

'Orman - Ağaç - Yaprak Üzerine Haikular'dan

'Titredi yaprak,

Üşütmüş,

Yalnızlıktan.' (s. 34) sözcükleri ile 'Yaşamla / Ölümün - Diyalogu:' bölümünden

'Zamanın

Beşik olduğunu

Çakıl mı söyledi?' (s. 14) haiku'sundan renklerin bulaştığını söyleyebilirim; 'Yaşamla / Ölümün - Diyalogu:'dan

'Yaşamın kıyısında;

Bir taze DAL mısın,

ÇÖP mü yoksa?' (s. 12) sorusuna yanıtımı gizli tutarak.

'Orman - Ağaç - Yaprak Üzerine Haikular'dan

'Kırgındım;

Ihlamur koktu,

Soluğum.' (s. 36) ise yaşamın kıyısından adeta çekiyor okurunu; bakmakla kalmayıp görmek ve içselleştirmekle ilgili eylem ve oluşlara kök salmayı öğütüyor gibi.

'Milenyum Haikuları' başlığı altında şairi

'Kimdir şair,

Babil Kulesinde,

Sözcük çiftleştiren başka?' (s. 42) -yanıtını içerir-sorusuyla tanımlayan İhsan Üren, -aynı bölümde- sorumluluğa ait beklentisini

'Sorumluluk fidanını

eğreti

dikmeyin.' (s. 42) önermesi ile dile getirmiş.

'Milenyum Haikuları' bölümünden 'Gurup' başlıklı haiku

'Güneş sulara batarken sanki,

Karpuz sergisindeki çığırktan:

- Elini mi kestini babaaa!' (s. 41) içeriğiyle küçürek öykü kıvamında ve kızıla çalan rengiyle şiirden uzaklaşmanın mahcubiyetinde!

(Elimdeki kitap 'Doğa Yayıncılık'ın 'Kasım 2002' baskısı; İhsan Üren'in 'Milenyum Haikuları'na -Ankara'da bir sahaftan-yirmi yıl sonra ulaşabildim... Sahaftaki genç çok saygılıydı, kendisine haksızlık etmeyi istemem; belki kitabı sorma

Muzaffer DEVELİ

KORİDOR BOŞLUĞU

bana çıkıyor gibi çıkmalısın evden
ev dediğin güneyde bir yerde olmalı
güneyde bir yerde kalmış gibi
bana çıkıyor gibi çıkmalısın evden

dar midak kaldırımsız sokak
ev dediğin dört duvar da olsa
yeleş mezar

herkesin ağladığı yerde yanlış sorulmuş
bir soru yalnızlığında
ömür koridor boşluğu yahut zil ya da merdivenler

bana çıkıyor gibi çıkmalısın evden
sözlükler boşluklar hangi kelimeyi
seçersen seç
yüzünde unutulmayan şeyleri
kapı kollarındaki saatleri

Ferziye KÜÇÜK

KEKRE

Ürperiyorum

Ay külleriyle çivit düşünce suya...

Ya kuşkunun sinsî tadı

Dudaklarıma inerse...

biçimimin yetersizliğinden, belki de günlük koşuşturmalarının yoğunluğu ya da popüler kültür yüklemelerinin -başkaca değer ve ilgi alanlarına- fırsat tanımazlığından dolayı bana "Hayko Cepkin'den bir şey sorduğunuzu düşündüm ilk! Kitap depoda görünüyor, yarın uğrarsanız..." içeriğine koşut yanıt vermiş oldu. Evde önce kitabı okudum; milenyum gençliğine 'bir sitem yollamak' kaygısında değilsem de Hayko Cepkin'in 'Beni Büyüten Şarkılar' albümünden -Sabahattin Ali'nin şiirinden bestelenen- 'Aldırma Gönül'ü dinledim sonra. Sabahattin Ali 'Aldırma Gönül'de haiku'ya hiç de uzak değil; 'Milenyum Haikuları'nın yazım biçimine yakın uyarlamada bulundum ve şiirden 'Deniz dibidir / gökyüzü!'nü ayırtırdım. Şiirin kimyasında haiku bir atom değil midir zaten! Haiku'yla ilk karşılaştığım günlerde Mihriban'ın şairi Abdurrahim Karakoç'tan -aynı yaklaşımla- ayırtırmada bulunmamış mıydım: 'Lambada titreyen alev, / üşüyor!')

Son söz 'renklerin birincisi beyaz'a bırakmam gerekirse (yine 'Orman - Ağaç - Yaprak Üzerine Haikular'dan)

'Yıldırım;

Kaba saba seslendi,

Islak sincaba.' (s. 36) içerikli haiku'ya işaretle bulunmalılıym.

(28-29.01.2023, Ankara)

YÜZÜM SİYAH GİYİNİYOR II

gece başımdan aşağı dökülüyor
pul pul
dokunuyorum yağmurun tenine
gözyaşlarında titreyen sesim
kalbin fay hattı üstünde inşa edilmiş koca bir gülüş
gölgesine sığınan beyazın gözleri
Afrikalı çocuk oluyor
bir gecelik esmer esiyor, kalbimin dalında rüzgâr;
elleri, temmuz'un dudaklarında donuyor.
sonra güneş doğuyor isyan ekili avuçlarımda
sürüyorum gölgemi gecenin rengine
gölgem, gecenin yüzünde açılıyor
dizlerin dibinde uyuyan yüzünü unutarak.

kayıp çocuk oluyor bir günlüğüne bütün kalpler
vicdanın kendine çıkan sınırında
yeniden boy sırasına geçiyor bütün acılar
tek sıra halinde, kader kapısında.
utancından başları önlerine eğilmiş sözcükler
yüzlerine zamanın kayıp gölgesi düşüyor
kirlî siyahın elleriyle dokunmuş gecenin perdesi
yüzüme siyahı giydiriyor, kalbin son durağında
nefesim geceye sığmıyor
geceyi terk eden gülüşlerim
bir daha siyaha sürülmesin diye
beyaz akıyor kahkahalarım
aşkları hüznü bardağıma koyup içiyorum
gecenin yüzüne yüzümü kaldırıp
ellerinde son nefesini verene kadar
dokunuyorum rengine gölgemin
sürmek için kayıp yüzüme
yüzüm, gecenin gözlerini şahmeran kucağında öpüyor
kerpiç duvarın bedeninde kalan son gölgesine sarılarak
gecenin kapattığı örtüsünün altında
bir vicdanın sonsuz uykusuna dalıyor

SİSTEM BİREYİ

Hiçbir yere varamıyor,
çünkü kendi boşluğunda koşuyor.
Hiçbir amacını elde edemiyor,
çünkü kendi boşluğunda, sürekli
aynı daire etrafında dönüyor.

Bilgisizlik çukurunda "Her şeyi biliyorum" diyor;
bildiği tek şey: içtiği su, işediği çiş.
Başka da kendisine verilen görevi yerine getiriyor.
Fakat sahibinin düşüncesine göre:
emirlerine itaat eden
iyi bir köledir.

KIZIL GÖĞÜSLER

gül sancısı yağmur tanecikleri üflüyor uçların
serinliğin kadife ay sancısı Elisa...

kanun taksimlerinden iniyor gece
efsunu kız çığlıklarından sıyrılıyor
oyuğunda ağzı kıpırtısı kim bilir hangi kıyıda yorgun
göçmen bir yıldızın eteğinde
çırpınan kanadı mavilerin
ah telaşı kızıl göğüslerin
çıldırılmış kanda coşkusu
ellerinin zehirli bahçelere konuşunda okşanıyor

çatalında zeytin yeşili
defne çiçeği sevinçlerin peteğine ilişen dokusu
billur dudakların dudaklardan kesilen suyu ah
o irak lavanta köyünde
iyot kokusuyla ciğerlerin dağlandığı ah
hani
çim güneşler yağarken bakışlarımızın sarısından
safran moru lobelyalara ışıdığımız
kucağında ırmak çıkışı bağırtılarını
iri damlacıklı areolası
kumral yeşil sayıklayışlara silkelendiğimiz
çöl yangını ürpertisinden sabahın
silik silüet hezeranlara arındığımız
dumanı üstünde bahar moru sayıklayışlar
gizlerinden öptüğüm saflığı
somon kurumcuğuna okunuyor Elisa

tan düeti bıldırcın ıslağı çayirlara düştüğümüz
sırtımızda ezilen gece sefası koyların
belden dolayan istilası
kurağı tenin tuzu
güneşe nem verdiğimiz terin
köklerimizde nefes nefese cızıltısı
çilleri burnunda
kelebeğe sütlendiğimiz duruşların Elisa
sevdama yeniden yeniden teslim oluşlarının
diyarlarıma sığmayan ahvali
tayfindan akan dalların tohumcuna deliniyor

gülüşlerinden topladığım albaların göbeğinde
tozlaşan ipeği
epifitlerine kapıldığımız meltemlerin
baldırlardan sızan şekeri
karameli isî alevi
ayazlarda beklettiğimiz sevişmelerin sıcaklığına titriyor Elisa

gözlerimden seçiren gözlerinin rengine
kızıl lale bir düşüşüyor ...

İLHAN KEMAL ŞİİRİ ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Mustafa EMRE

Şiir! O büyüü söz! Yine buluşturdu bizi... İçimizde kimi duyguları tutuşturdu. Önce şiir vardı der bir bilgin. Bütün bilginler ve ozanlar katılır buna. Şiir hâlâ var, var olacak. Şiir – keşke Türkçesini söyleyebilsek.- Şiir bugün edebiyatın bir dalı değil, bağımsız bir akım. Bu nedenle olsa gerek herkesin bir öyküsü vardır, ama şiiri yoktur. İnsan yine de şiirin ötesinden berisinden geçiyor. Duygu, düşüncelerimizi anlatmanın bir yolu, gizemli bir yol aslında. Her ne denli açıklık, yalınlık seçilse de. Onun da bir öyküsü var.

Değerli kardeşimiz İlhan Kemal’de bu yola baş koyanlardan. Şiirle soluyor yaşamı. Onun için şiire doğmuş diyebiliriz. Çukurova’nın bir köyünde açıyor gözlerini. Eşi benzeri olmayan bir doğada, doğuyor. Bir de kütüphane buluyor. Belli başlı kitaplar buluyor, daha çocukluk da klasik eserlerin büyük çoğunluğunu okuyor. Yaşamın içinde buluyor kendini. Köylüleri, emekçileri, üreticileri izliyor. Tarlada çalışıyor, ama aklında hep şiir var. Şiiri yaşamla özdeş kılıyor, yazıyor...

Şiirin güllü, dikenli yollarında yürüyor. Şiirleri dergilerde yer alıyor. Kendisi de dergi çalışmalarında katılıyor. Yaşamın içinden, dilinin özelliğinden alıyor gücünü. Art arda kitapları yayımlanıyor. Sürekli bir arayış halinde. Dünyanın, yaşamın imbiğinden geçiyor. Kimileri ayırımına varıyor. Bu da O’nun aşısı oluyor.

Ne anlatıyor, nasıl anlatıyor? Yaşamın içinden geçen duygular O’nun da kalemine geliyor. Ne anlattığın kadar nasıl anlattığın da önemli. Bir anlamda öz-biçim ilişkisi, ses ve yapı özeni...

Şairin son kitabına bakalım: “Hüsün Kitabı” (*) demiş adına. Gülün ağladığı avludadır, içinden şehir akan nehirde, (O’nun kenti akar.) Kapılar ve eşikler ilgilendirir O’nu. Külden sonra ateşleri de gelir. Şiirin öncesi, sonrası yoktur. Şair neresinden alıp işlerse geçerli kılar. Sanki zakkum durağındadır. İnsanı ürperten bir yanı vardır. Bir guguk kuşunun geceye anlattığını dinler. Suyun da yandığını fak eder. Zaman sarısını da bilir. Tuhaf zamanlardan geçse de yaşamı ölçer biçer. Hep çocuk kalandır şair. Bir kelebeğe su verecek kadar duyarlı. Nerede başlıyor, nerede bitiyor şiir. (Şiir biter mi?)

Şair, yaşama seslenir: ‘ey dirim, soldu mu mavilerin, bulutun küstü mü? Yaşamın direnci sevmektir. Bordo bir gül olarak gösterir kendini. ‘Bütün kapı eşiklerinde ağlamıştım yeryüzünün’ derken bile gelecekte umudu kesmez. ‘Açık olsun bahar penceren güz korkularına düşme.’ de der ama isteği bitmez: yaşamı ister, sevdayı ister, şiiri ister...

Bize de isteklerini iletir:

Çık içindeki curcuna panayırından/ dağlara, yollara, yeşeren dallara kat kendini / git bir orman uğultusu bul kendine, şarkın bil / ay ışığında dinle evrenin kutlu melodisini...

İlhan Kemal, kendini şiire, bize kattığı için emeğine saygı duyuyoruz. Yolu, şiiri açık olsun.

(*) *Hüsün Kitabı* / İlhan Kemal, Pikaresk Şiir Dizisi, Şubat 2022

Reha YÜNLÜEL

KISMETSİZ

değiş kader değiş,
öl kader öl

şiihâne

Tuğrul EDİZ

AŞK OYUNU

Dekorları yıktın, kostümlerin çürüdü çığlıklarla, kar kapıda
Çeşme taşının altına bıraktığın mektuplar dişimi sızlatıyor
Rolünü ezbere bilirdin, hayatın akışına engeller koydun
Maşrapanın dibindeki suyu üstüme dökerken yüzün kayıp
Demir kapıyı şimdi çalsam, sessiz bir geceye terk edilmiş ev
Duvar kirpiklerimi zorluyor, içimde bir manzara kanyon

Bana kızdın ya da küstün, asırlara çıkardı anlarda kayboldu
yol
Taş masada ölçüp biçtim, karanlığın karnında uyuyamam
Rüzgârın bile gülüyor bana, iğne elimi kanatınca hala acıyor
elin
İki abajurun aynı anda söndüğü oda, yükseldikçe yükseliyor
tavan
Arkasından adımlı siliyorum fotoğrafların, aynalardan gizli
yüzümü
Kalan bir şey yok ikimizden, anı olmaz ve sonrası ayrılık
çünkü

Bir sabah yürüyüşüne değişmedim, yıllar geçti değişmedim
Yolların ortasından akar yağmur suyu, bir sana bir bana
bakar
Sesin sırça gibi kırılır, ikonada bir renk kalbin çarpar alı
aldan alır
Bir köşe yok bahçede, sonbahar gelse de sarı yok, kış gelse
de beyaz
Havuzun suyu benden bilir donmayı, sarnıçtaki su senden
Ne yapsam ateş almıyor odun sobası, sanki daha çok
üşütüyor

Ne zaman ilk basamağına gelsem bir merdiven, nasıl
konuşur benimle
Kalbinden sildiği ile unuttuğu insanın, kıştan sonra başlar
hayat
Bakır delisi bir çekiç elinde, dışarda kimseler yok, pas
zamanın dilinde
Tarih atmaya zaman olmayan aşktan tarihi unutmaya varan
ayrılığa
Her şeyin hiç konuşulmadan kaybolmasına alışır insan, evler
soluk ister ama

Kuru bir dal yeşerdi, ilk kelebekleri gördüm, öyle derin
baktım suya
Derme çatma bir dekor, gece yırtıklarından tül elbise,
yağmur soluk aldırıyor
Elimde patates karası ince parmaklar; yürüdüğüm onca yol,
yeniden başlıyor

Ayfer KARAKAŞ

YALNIZLIKLA YÜZLEŞEN CESURLAR

onarmak kapatmaz hüzne açılan pencereyi
camlar, çerçeveler paramparça ağzında
çal bir kaç kez ısırğandan mızıkayı
dişlerini ısırırın, fark etmezsin

kuyular içimizde, binlerce kez düştüğümüz

yıldızların ucundan
parmaklarının ucundan
sigaranın ucundan, kül mü sanırsın düşen?
yüzündeki ölüünün son halidir o
“yalnızlığım” da diyebilirsin yüzleşirsen

biraz mavi, biraz dalgın, biraz susku
bu bütünlük sensin

“aklımda seken taşlar var”
nereye değse tufan
kime değse ağıt

bu tezatların kavgasıdır, eklektik
unuttuklarımız yüzünde maskelerle
öyle geçti karşı kıyısına nehrin
sırlısıklam düşlerle düşünceleri çok kirllettik

“ölmüyor rehininde sonbaharın
kendini ağaca zincirleyen sarı yaprak”
fakat sen bir güvercin beyazısın
senin kanatların kafeslere rest
bir kez çırp
bütün kuşlar uçuşsun gözbebeklerine
kaç lisanda ağladık çetelesiz
şiir var omuzlarında, lekesiz

Emre EROL

IŞINIM

-artık olgun şiirler yazmalı, demlenmiş gerçekleri anlatmalı
diyorum kendi kendime,
ama aşka dönüyor yine kalemim.
bendeki gerçeklerden biri bu galiba,
bir kafenin تنها üst katında öpüşen iki âşığın zamanına
tanık olmak bir an için bile olsa.
Teo'nun *Haziran* adlı şarkısı çalıyor kulaklığımın
ve şarkının bana hatırlattığı hiç kimse olmamasına rağmen
aşktan kalan hüznün beni kendine çekiyor.
dünyanın gerçeklerinden biri bu galiba,
geride kalanın hüznüne olduğu kadar
çekiciliğine de tanık olmak parantezler içinde de kalsa.
bu yıl da *nova roma*'da gelmiş şubat:
bir kalp atışında,
bu melankolik ışınımda;
psişik arzuların sıkışımında,
suyun toprağa akışında...

Orhan EMRE

KOLTUK

günahım
duvarlara çarpan gölgesini
yarısına oydular yüzümün

göğsümde kesik bir cemre
coşku ile geçti ormana gider gibi

bu aşkı nerde olursa tanımım
toprağı yoksul bırakan gözleri
eksilen...

çakıltaşları, deniz ve çizgiler belirsizdi
o gecelerde
sesler düşüyordu gözlerden
çekiliyordu her şey

beni bekleyen eski koltuğa

Fikret ÇELİK

İTİRAF

Bir tweetle de açık edebilirdim bunu
En aktif saatlerinde günün
Eşiğinde doğdum bu kentin
Taşradır bakışlarım biraz

Bir değil
İki değil
Üç değil

Kalbim hâlâ seninle sınıyor beni
Kalbim hâlâ benimle sınıyor seni

Ekşimiş bir günün gecesindeyim
Karanlık dehlizlere meyilli soluğum

Durma ayılt beni.

Seçkin ZENGİN

ŞİİRLER

YIKIM

sazlık evlerin ıslığı
kandilli rasathanesi
efsanesi...

DEPREM

Şubat'ta
Kısa eller üşür...

KUŞ

ağıttan
yaprak kuşları...

SADECE ŞİİR

Hüseyin ALEMDAR

1

Her şiirimi kalp, göz ve dille yazdım; her üçünün ikna edimiyle. Henüz gün ışığına çık(a)mamış Sürçmeler Kitabı poetik şiirler toplamım üç duyumla üç dille yazılmış olup beni her yaşta ele verecek en özel kitabımdır. Kalp ki *logos*, göz ki *pathos*, dil ki *ethos*; iyi ki de bedene ait üç dille ve tanrısal içgüdüyle yazıyorum.

2

Dördü bilmem de üç dil bilmek gerekli; sadece ana dili iyi bilmek çok daha gerekli. İyi bir şair olmayı iyi bir çevirmen olmayı hep hayal ettim. Bu özelliğimin kırk yıldır eklemek kapım olan düzeltmenlik mesleğimde de işe yarayacağımı hep düşündüm. Üç dil bilenler bir tarafa dört dil bilenler bile Güzin Dino'dan Cevat Çapan'a dört dörtlük değil nasılsa! Tek dil bilen ve o dilde ustalaşan aile şiir büyüğüm Fazıl Hüsni Dağlarca'yı apayrı bir yere koymak hem övüncüm oldu hem de tesellim. Hani şiir sancaklarımdan biri olan Bedri Rahmi Eyüboğlu der ve bağırır ya, "En az üç dil bileceksin/En az üç dilde ana avrat küfredeceksin!" En az üç dil bilip de çeviri kokan şiirleriyle Türk şiirinin apak sayfalarında haksız yer bulan şairlerden hep nefret ettim. Vasatın altındaki bu şairlere en az üç kez Çocuk ve Allah'ı ezberden okutup kelimelerle dövmek lazım! Değil şiire hayata bile veda edemesin--

*"Ve kaybeder kendini gündüzün,
Selâmlar içinde herkes.
Bir adamı uyurken öldürmeyiniz,
Hayata veda edemez!"***

3

Şiir; zaman ve yaşantı inşası: Ân mimarı ve duvar işçisi olmayan asla şiir yazamaz.

4

Şiir hem eşik hem kapı, tüm kalem insanları bu kapıdan girerler içeri; neyi ne kadar başardıklarını zaman gösterir. Roman ve düzyazıda başarısız olanları şiir de Yaradan da bağışlamaz. Bunun dünya edebiyatında birçok örneği var; bizde Yaşar Kemal'den Ahmet Ümit'e, Vedat Türkali'den Tuna Kiremitçi'ye en az dört kitaplık hazine var. Murathan Mungan ve Kemal Varol bu başarısızlığa dahil değil.

5

Metafizikten ikmale kalan sosyalist şairlerin derslerine yeni yüzyılda Sezai Karakoç girecek, demir pençe bakışıyla--
"Ben yaşamıyor gibi yaşamıyor gibi yaşıyorum!"**

6

De ki: Şiir akrep öpüşüdür,
en hissi olanı öpüşlerin. Biçare, bir türlü bitiremediğimiz;
Monna Rosa gibi!

7

Şiir akılla değil aklın ucundakilerle yazılır;
uc uc, uç uç--
Kalem ucu, bakış ucu, duyuş ucu, meme ucu, yas ucu, tebessüm ucu, vahiy ucu, şer ucu, gece ucu, şefkat ucu, yad ucu, aşkSuçu!

8

Şiir dünyanın kış güneşi,
şubatta bile kırmızı--
*"Beni koyup gitme
Sen ak aydınlığı aklın"****

9

Kâğıtta ya da pelikülde, sahici ve samimi şiir her yerde açar...
Her şair, Ahmet Uluçay gibi dâhi yönetmeler

ilkokula bir büyüğünün önlüğüyle başlayan çocuklardır; hüznün kitabına ya da filmine ad versem bu adı veririm: Çünkü, ancak onlar bilir uçurtma kanatlarına şiir yazmayı, Karpuz Kabuğundan Gemiler yapmayı--

10

Şiir; ceylan hızı, şehirde bile.
Şiir; kraliçe hazzı, dağda bile!

11

Ey genç şair, bazen günün ilk saatlerinde üşüsün tenin, eşcinsel şairler gibi. Üşümek erdem ve insan olmanın bir başka hali. Bugün defterime yazdığım dört şiirden ikisine "insan" dedim, ağladım; küçük İskender'le geçen şiir-sinema kardeşliğindeki berbat günlerimi anımsadım, yad ettim. İnsan kanayan ve kanatan bir varlık; bunda Allah'ın zerre suçu yok. Her şiir teselli gibi Perili Nilüfer!--

*"Yenilgiler, bir hayatı darmadağın eden kadınlar,
Bir hayatı başa saran sevinçler, temaslar, hisler."*****

Ah! Ağır Roman ve Dönersen Islık Çal da dahil artık hiçbir filmi geri sarmıyorum sevgili İskender! Giderken son bir kez küfürleşmişik ya, tekrar gelersen, söz; P.P. Pasolini için de olsa hiç mi hiç küfürleşmeyeceğiz.

12

Ey genç şair! Biliyorum ordasın ve kanat kanadasın, senin korkunç uçuşunu görmek istiyorum. Şiir; kazananın zulmü, kaybedenin hazzıdır, uçmadan önce bunu da demeliyim sana: Şiir söyledikçe sen de bir semasın unutm, iki kanadından biri günah biri sevap olsun daima. Beni unutm!

13

Ne desek, özenip bezenip her şeyi söylesek de şiirin dediğini diyemeyiz; Yaradan'a şirk koşmaktır bu biraz da!

14

Şiir sebepli: Bir varoluşu destekledim,
istemeyerek--
insan da şiir de yok'taki var
bilemeden, istemeden!

15

Güneş taşıyla uyandır beni Zülal, hiç ölmeyeyim. Sabahları ihtiyar olmayan sadece şiir, bir ilkokul öğretmeni gibi duru ve bilge, küçük bahçesinde. Gepgenç bir şiir gibi ölmek isterim.

16

Şiir; yangınlardan yıkımlardan sonraki ilk güvercin,
tüy tüy kanat kanat küllerden daha bir güzel yapar kendini.

17

Her şiir şairini ele verir, masumiyet de sahtelik de içerse.
Ey genç şair! Henüz ilk kitapta bile değilsin, ayrıca tek kitapta kalmak da hünerdir, bilmelisin. Kalbin, okun, kılıcın şiirin olsun senin, sadece hedefi tutturmak adına kullan her üçünü de; her üçünü de kalp yap zamanla: Has şair, hakiki şair kalp ile görmekte direten şairdir; göz ile görmekte de herkesten iyidir. Yunus gibi, Karacaoğlan gibi, Rifat gibi, Dağlarca gibi, Necatigil gibi, Külebi gibi, Karakoç gibi, Zarifoğlu gibi, Altıok gibi... Hala en gencimiz Berk gibi!--

*"Nerden başlasam yine oraya geliyorum. Ben gidiyorum.
Ölüme,
o büyük tümceye, çalışacağım."******

18

Şiir aklıyla söylersek bilmek tehlikelidir,
bilmenin iğnesiyle kuyu kazar gibi bilgiğe ulaşmayı şiar edinen şairler zamanla birer ahmak şaire dönüşürler: Melih Cevdet Anday'dan Yücel Kayıran'a, Enis Batır'dan Ömer Erdem'e sanıldığından da fazla bu tarz şairler. Oysa hiçbir şair Ahmet Erhan gibi varoluş saflığında şiirin bilgisi olamadı. Ondandır el almış gibi: Şiir, sadece ve sadece yenilenlerin türküsüdür; taze meyveyi ilk defa Ankara'da yiyen her şair,

sonrasında İstanbul ve Paris de görse büyük şair olamaz, olamadı da--

"Onca acıdan ne kaldı bilmem

Bir uçurum mu yürekte, gitgide derinleşen!" *****

19

Tıpkı ilk düğümün düğünde atıldığı gibi,

şiiirdeki ilk düğüm de ilk şiiirlerde ilk kitapta atılır.

Şair olacak kişi ilk kitapta ilk şiiirlerde az çok ele verir kendini.

Bu anlamda şiiirimizin daimi piri Fazıl Hüsnü Dağlarca'dır elbette.

Bunca zorlamalara rağmen tek kitapta kalma ısrarını sürdüren Ahmed Arif, yazmama inadıyla kendini kendini kurtardığı gibi şiiirinin güncelliğini de koruma altına almıştır; bir de Enver Gökçe şiiirlerini talan etme mevzuu vardır ortada. Tek kitapta kalması gerekirken ikinci kitapta boylu boyunca sınıfta kalan Emirhan Oğuz şiiirkişisi ve şiiiri ise maalesef tükenmiştir, çoktan aşmıştır. Bu böyle--

20

Ey genç şair, orda mısın!

küçük İskender'vari palazlanmaya başladın, ne mutlu sana. Cangüncem-cingüncem derken sıkı şiiirler, sıkı yazılar çıkacak senden. Unutma! "Çocuk ve Allah", "Kötülük Çiçekleri", "Büyük Saat", "Cehennemde Bir Mevsim" yoksa elinde, ne kendini yenileyebilirsin ne arka bahçeni. Naçizane, benden söylemesi--

21

Ajans alışkanlığı günde en az beş gazete almak huyum devam ediyor. Gazeteleri internet üzerinden okuyorum diyenlerden nefret ediyorum. Onlar dergi de okumazlar. Günlük gazetelerimden biri Karar, berbat bir gazete; Amerikan yanlısı hemen her yazarı sopayla kovalanacak bir yayın grubu: Sopayla kovalanacak yazarlardan birkaçı şair; eğer şiiir ve hayat üzerine yazmıyorlarsa köşelerinde biterler, tükenirler; Ömer Erdem de onlardan biri. Hep hasta yazılar yazan, hemşerim, yer yer şiiirlerini kendime yakın gördüğüm sevgili Osman Çakmakçı bugünkü Karar'da küçük İskender üzerine yer yer katıldığım "sıkıTuhaf" bir yazı yazmış, benim küçük İskerder ve şiiiri üzerine yazdığım yazının başlığı "sıkıŞık makas"tır; şiiire 1-0 önde başlayan bir şairin adım adım tükenişine dair bir yazı Çakmakçı'nınki. Bu yazı aynen pelikül haline getirilerek Haydar Ergülen için de yazılabilir, söylenebilir. Yanlı, sevicikollayıcı yazılarını şimdilik dışta tutarak. Bu yazıya rağmen birkaç şiiiri ve ilk kitabı hatırına küçük İskender'i aşmak/yıkmak önümüzdeki yüzyılda da sanırım hiçbir şaire nasip olmayacak.

22

Kaç gündür sendeyim ey genç şair!

Sana sokuldukça daha bir gençleşiyorum, bedenim değil de şiiirin gençliği bu olsa gerek. Bilmem demiş miydim sana: Güzel başlanılan iyi bitirilen her şiiir bir rüzgâr hanıdır, içine girdikçe. Daha bir içeri girmek için gül kokan dudaklar gerek, bağ bahçe gerek, bülbül gerek; ölmek gerek!--

"Eğer kuvvetim yetse benim

Kentin bütün çocuklarını alırım evlerinden

Hepsine kiraz çiçeklerinden

Bir çift kanat takarım!"*****

Şiiir; çocuklara kanat takmak, kanatlanması şairin.

*) Fazıl Hüsnü Dağlarca

**) Sezai Karakoç

***) Sabahattin Kudret Aksal

****) küçük İskender

*****) İlhan Berk

*****) Ahmet Erhan

*****) Cahit Külebi

HAİKULAR

Yaşamak için değil
Ölmeye geldik
Cani dünyaya!..

●
Asla görmez ki
Ciğercinin kedisi
Ciğer rüyası...

●
Yaşamla ölüm
Tek yumurta ikizi
Kavuşamayan!..

●
Çok düşündüm, çok-
Gökyüzünde kayan bir
Yıldız mı olsam?..

●
Uzlaştık artık
Ben kendime yanarım
Ölüm kendine!..

●
Bahar gelince
Uyanır börtü böcek
Uyanır doğa...

Dilaver KORKMAZ

NOSTALJİK KÂBUSLAR

Güneş battı yine
O yüzden bu canımın yanması
Sokakların bile kaçarken rengi
Bir tek korkularından kaçamıyor insan

Kör karanlıkta yalın ayak
Kovalarım nostaljik kâbusları
Elimde kör bir bıçak

Hortlamış mezarından Kleopatra
Orhan Veli ile rakı içerken
Çıplak ay ışığında gezer Marilyn Monroe
Neşet kulaklarımda bozlak okumakta

Ajda bitirirken zombilerle çektiği halayı
Ufukta belirir güneş,
Küfreder sobada kaynayan güğüm
Kuytulara kaçan vampirlere
Çöl tutmuş dilim damağım
Bir günaydına hasret

ÜÇ KISA ÖYKÜ

Mehmet DÖNMEZ

AMNEZİK

Açın bakalım kitabı dedim, nerde kalmıştık? Golgi aygıtı.
Golgi aygıtı ökaryot hücrelerde salgılama ve...
Hocam, dedi biri, bu konuyu işledik, hatta bu üçüncü
işleyişimiz olacak.
E niye söylemediniz yavrum dedim.
Hocam söyledik ama siz nolur olmaz dediniz anlattınız
yine de.
Telefonum! Aceleyle cebimdeki telefonu çıkardım. Galeriye
baktım. Son çekilen fotoğrafa tıkladım. Evet, ütünün fişini
çekmişim. Tarihine de baktım, bu sabah. Oh be!
Telefonu cebime koyacakken beynimde bir şimşek daha
çaktı. Aradım hemen.
Sınıf öğretmenini: evet, kızınız burada endişelenmeyin, dedi.
Emin olmam gerekiyordu, iyi günler, dedim kapadım. Derin
bir oh çektim.
Öğrenciler kıkırdamaya başlamıştı. Sonra zil çaldı. Okul
dağıldı.
Eve geldim. Zile bastım. Bir kadın açtı. Şaşkın gözlerle
baktım. Gayet sakin,
“anneniz artık burada yaşamıyor” dedi.

BURUK

İlkin hiçbir şey yoktu.
Sonra işitildiler oldu.
Bulutlar çekildi.
Fark ettim. Uzaktaydı. Yüksek bir tepede. Sarayın kulesi.
Gitmek bir hayaldi.
Yola düştüm.
İnanamıyordum.
Kapıya vardığımda heyecanlıydım.
İçerden sesler geliyordu.
Emin olmalıydım.
Dinledim günlerce.
Belli ki o da beni bekliyordu.
Sonunda ikna oldum.
Dövdüm kapıyı.
Açıldı.
Hayaline yaslandığım bir başkası, dedi.
Ama yalandayız, dedim.
Evet, dedi, o kadar ki buraya gelemeyecek biri...

KIRMIZI ELBİSELİ KADIN

Kâğıda bir bulut bir de kırmızı elbiseli kadın çizdim.
Kadın da benim onu çizdiğimi bildi. Baktı bana, sonra
etrafa. Pek keyifsizdi.
Bulut uzaklaştı. Kadın da.
Kadın buluta yetişti. Sıktı, kirli sular aktı.
Akan sulardan bir kapı çizdi.
Anlamıştım.
O da anladığını bildi.
Bildiği halde vurdu kapıyı. Çıktı.
Bir kapı bir ben. Kaldık.
Bir boş kâğıt.

Mehmet Şirin AYDEMİR

SULU SONBAHAR

Kırılğan kırlangıç
üryan orman
ağzı bozuk gök
duygusal bulut
külhanbeyi rüzgara
var mı diklenen yığit

yarasını deşmeye gör
pencere önü
kokusu sönük
depresif fesleğen
okşancak el arar
bütün eller el olmuş
derdine yanar

yılmaz, yıldırım ikide bir
resimini çekmekten çobanın
çomar bile çekinir
içinden geçmekten
kurtlu puslu havanın

kısaldı günler çok yıkanmaktan
gecelerse uzadı
allahuekber dağları
beyaz sarığını bağladı

ramak kaldı ram olmaya
kuş kışa
iç dışa
göz yaşa
mevsim sulu sonbahar

Serkan MERTCAN

UYKU UTANIYOR GÖZLERİNDEN

Ne rezil bir zayıflık ölmek
Hissediyor musun ruhunda Yaşar Usta'yı
Tabutunu çiviliyor yorulmadan
Ve kaybettiğin rüyayı silahsızlandırdığını, davulun sesinin
Dünya uyanırken, bitmemiş uykun
Ekmeğine yaklaşırken daha derin
Mor dudağının altında solmuş zeytin
Tüyü bitmemiş bir çift göz niteliğinde
Baba nerde pabucum?
Yükünde kırık bir duanın kanadı
Kösele rengi soğuk vuruyor suyun itelediği ayakucuna
Aklında ince bir ip titremesi
Isınıyorsun sek sek oynayan çocuğun ütülü gamzelerinde
Eskiliği belki de bu yüzden, bildiğin en yaşlı ânin
Camsız pencerede, dikenli tel resmi
Kâğıt mendil satıyor tanrıya
Yerini beğenmediğin tespih boşluğu ve üstüne otel kurulan
miden

Ahmet YILMAZ

MODERNA

Kaldırımları söküyorlar günübürlük
Suda gölgesini tanımıyor kuşlar, tükürdüğünü yalamıyor
avcı

Sonra yerine koyuyor taşlarını
Geveze kemirgen bir medeniyetin
Sıradan cinayetleri üstüne
Döşüyor itinayla kurdele ve ahkâm keserek
Sonra sök sonra tak

Ağaçları kesiyorlar, yakıyorlar tanıklıkları
Sonra fidan dikiyorlar, kampanya başka yere
Yıktıkları yerde kesilip biçiliyor plan
Bu dünya sorulur üç beş adamdan
Açılıyor yapay orman, bir alay törenle
Sonra kapat sonra kanat

Denizi boğuyorlar, denizi
Ağda martı ölüleri, havada can çekişen pullar
Sonra temizleniyor su, ayıklanıyor kara ve bataak
Sonra köpürsün halkın mayolu yüzmeleri
Değil mi ki mavi bacalı ruhsatlı sanayi
Sonra yat sonra tat

Evleri yeniliyorlar, konut konduruyorlar
İlkçağ ortaçağ modern taşçağı
Pasta gibi leziz dış cephe kaplamalar
Bildiğin cadı evi, bacadan sırtır kurtlar
İlla otopark olacak illa yangın merdiveni
Vadide salınsın silikonlu bebekleri
Sonra yaz sonra saz

Kuşlar mı gidiyor, sen de git
Çocuklar mı ölüyor, sen de öl
Adada bir Sait, bir kibar Hüseyin Rahmi
Bir fayton, beli bükülmüş yetimhane
Güneşi balçıkla sıvıyorlar, güneşi
Seneler kemiren tadilat, bir estetik giyotin

Sorular çeşme akarken nerdeydin
Sonra uç, sonra kaç

Adnan ALGIN

ÇIT

usul usul kuyusunu kazan karıncadır azman zaman
namaza durur şehir mütereddid, şarapsar şapeli el'an

çöreklenir dudaklara hıyanet yerli ve millî
tevekkül içre kula kulluk eden *zeitgeist* münzevi

küldür akşamın yorgun gölü, ağlar camlar riyâdan
koşulur cümbür cemaat metrobüse ama yapayalnız inilir
dün
yâ
dan

İsmail Güney YILMAZ

NON SERVİAM

bir silah olarak şiir
bir kitap olarak silah, okunaklıdır.
diz çökmeyeceğim beni ağaç kovuklarına yakıştıran tarihe
bizim bir zamanımız var.

ben kendine gül vermek söylerim sen buna anlamlar bul
sümbüller çiz bozkıra bizi bir yarına kur
gördüğün çiçeğe sor dervişin meryemini
güneşin turuncu yamaçlarına dişleriyle tutunmuş o dünün ne
çok yakıştığı şimdiki kapkara kalabalığa
yüzlerinde cenaze merasimleri izlediğimiz şu insanlara bir
gülüş için üç ömre öfkeyle sarılmayı sor.

ve çiğdemler ve sebat ve eriklerin ilk ısırtığı gibi başkadır da
bizdendir o kurmaca şafaklar
kim sustuysa gayrı lâl olsun ezilirken gövdemiz göğe
yükseilirken azizler taşları etimizdendi
burada böyle beklerken biraz bilgiç, evliya
kolay kaynayan kanımıza yeni yeni sokaklar
ve çalkalanan sözüme daha da çok kaldera.

Kemal BAYRAKÇI

ESKİDİR AŞKIN TARİHİ

Göz bebeğinde kanatsız fer
soluğun küllenmez bir kor
gibi eskidir aşkın tarihi
tenin teni yakması kadar.

Patlamış tomurcuk tadında
göğsün ter içinde doludizgin
uç verir kızılılık misali diri
alınla yaşittir terin tarihi.

Çiçekli bir dal gibi gülen ilkyaz
gülün kokusunu çıkımına sardı
alınma çizilmiş bahtın çılgılığı
yeniden doğduğum kül sayılırdı.

Külün tarihi eskidir ateş kadar
kara sevdaların arşivinde yanar
alazı bir veda busesi alnımda
düşer içime hasretin meşalesi.

Kavın çakmak taşıyla seviştiği an
kadar eskidir kanımı tutuşturan aşk
okşar bedenimi volkanın lav nefesi
hep uçurumlara açılır aşkın penceresi.

Yasal aşkın ilk dokunuşu kadar eskidir
yasak aşkın tapınağında ürperen ten
birinin lambası kısık diğeri ışıl ışıl
birinde dört nalasın birinde rahvan.

Ekim 2022

EKS'TASYON

ben yine sana gelirdim
tarihin kucagında işlemeler dolu yüzün
yaş alsan da dökülmezdin
güzelliğinden bir şey kaybetmezdin
özünde devlet dairesi
memuriyetin karşıtıydın

ben yine sana gelirdim
hayatın hareket memurları değişirken
yerinde durduğandın
kondüktör biletini almazdı
sana da git diyemezdi
huysuz istasyon şefi

ben yine sana gelirdim
ne hissettiğimden bağımsız
hep koşardı adımlarım
ilk kez duvardan atlar gibi
ve merdivenlerden sekerdim
sen götürecektin beni buralardan

ben yine sana gelirdim
son tren kadar haşın
rayları yırtı yırtı
makasları eze eze
çığıllıklar yükselirdi
üzerinden geçtikçe

ben yine sana gelirdim
senden sonra çatallanırdı yolum
ama dönecektim biliyordum
uzakları umursamazdım
her trende, her istasyonda
senin adın yazılıydı

ben yine sana gelirdim

ÇAYLAK

bir saman kâğıdına yazmıştım
sapsarı kâğıda mavi tükenmez kalemle
“şair olağan yalnızlıklarındadır”
nakaratı buydu şiirimim, hatırlıyorum

Nurullah Can'a koştum
şiirimi gülümseyerek okudu üstad
ikinci iç okumadan sonra yüksek sesle
nakaratı hâlâ kulaklarındadır Kadıköy'ün
“şair olağan yalnızlıklarındadır”.

Aralık 2022, Acıbadem

GÜL GİZEMİ

bir süredir izliyorum sevgilimi
üzgün tutmadığına güllerinin

yerini değiştirdi saksının toprağını
en güzel gübrelerle besledi
öyle çok yoruldu ki peşinde iyileşmenin
uykusundan gül kokuları gelirdi
oysa bilmez mi hiç
gül en kısıncacı çiçeklerin
açmaz ondan güzeli olan yerde...

Çıktı!

Yolundan Ayrılan Ağaç

şiir

Naci Bahtiyar

Şyk Kitap

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara
Prodüksiyon : İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem,
Zihni Engüdar, Yalçın Oğuz.
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok.
Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)
Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami - BURSA
E- Posta : akatalpa@hotmail.com
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685

Kâğıt çıkışlı dergi sadece İzmir'de dağıtımına verilmekte.
İsteyen herkes akatalpa sitesinden kâğıt çıkışı alabilir.
Yazıcı çıkışı : Selman Kırtasiye, Kuruçeşme Mh.
Altıparmak Cd., 16050 Osmangazi - BURSA

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.